

بررسی تاثیر مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش

ساسان شکری شکراب^۱، سیما امیدی^۲، شجاعت قاسم زاده^۳، رفیقه محمودی^۴

تاریخ دریافت: ۲۰ شهریور ۱۴۰۱ تاریخ پذیرش: ۱۵ آبان ۱۴۰۱

چکیده

تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی هست و لحاظ اجرا از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش را اولیای فعال در انجمن اولیا و مربیان دبیرستان المهدی پارس اباد تشکیل می دهند که تعداد آنها حدود ۶۰ نفر می باشد. حجم نمونه در پژوهش حاضر، بر اساس جدول مورگان ۵۲ نمونه انتخاب شدند. روش نمونه گیری در این تحقیق بر مبنای هدف است. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق از طریق پرسشنامه استاندارد؛ مشارکت اولیا در آموزش حبیبی و سراوانی (۱۳۹۰) و مهارت های ارتباطی شورای مدرسه قاسمی (۱۳۹۴) می باشد، روایی پرسشنامه از طریق روایی صوری تایید شد و برای برآورد پایایی پرسشنامه های این تحقیق از روش آلفای کرونباخ استفاده گردیده و بر این اساس نتایج مقدار آلفا برای هر یک از متغیرهای مورد مطالعه در این تحقیق در جدول (۱) آمده است و نشان دهنده پایایی بالای پرسشنامه می باشد. برای تعیین نوع آزمون مورد استفاده در تحلیل فرضیه های تحقیق از آزمون توزیع نرمال کولموگروف – اسمیرنوف استفاده شده که نتایج نشان داد که متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال هستند. یافته های تحقیق حاکی از آن است که مهارت های ارتباطی شورای مدرسه تاثیر معنی داری در پیش بینی مشارکت اولیا در آموزش دارند و با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت که مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

واژگان کلیدی: مدرسه، مهارت های ارتباطی شورای مدرسه، مشارکت اولیا در آموزش

^۱ آموزش و پرورش پارس آباد، آموزش متوسطه، دبیرستان المهدی، پارس آباد، ایران
^۲ آموزش و پرورش پارس آباد، آموزش متوسطه، مدرسه راه دور ستایش، پارس آباد، ایران
^۳ آموزش و پرورش پارس آباد، آموزش متوسطه، دبیرستان المهدی، پارس آباد، ایران
^۴ آموزش و پرورش پارس آباد، آموزش متوسطه، دبیرستان وحدت، پارس آباد، ایران

۱- مقدمه

مسأله‌ی تربیت، مسأله‌ی حیات و ممت ملت هاست، بنای آن در خانواده آغاز می‌شود و جامعه و مدرسه تکمیل می‌گردد. طفل این موجود فرشته‌گونه موضوع تربیت و امانت داری از خدا در دست والدین و مردم است. خداوند او را مورد آزمایش و فتنه‌ای برای والدین قرار داده تا بر آن‌ها معلوم گردد به چه حد میزان لایق امانت داری خداوندند و چگونه از تعالیم او برای اداره و صیانت این امانت استفاده می‌کنند (قائمی، ۱۳۸۸: ۶).

فعالیت‌های خارج از مدرسه دانش‌آموزان نکته‌مهمی است که از طریق آن محتوای آموزشی شکل می‌گیرد و امکان یادگیری دانش‌آموز را فراهم می‌سازد. گاهی یک بازدید هدف‌دار به مراتب بیش‌تر از نوشته، کتاب، تدریس و کلام معلم در یادگیری مؤثر است. اگر دانش‌آموز بتواند موضوع یادگیری را به گونه‌ای هضم کند که معنا و مفهوم آن را با زندگی، شهر، مردم و جامعه‌اش پیوند دهد، نه تنها مطلب را یاد می‌گیرد؛ بلکه درجه و میزان علاقه‌اش به یادگیری بیش‌تر خواهد شد و به جست‌وجوی اطلاعات تازه‌تر خواهد رفت. یاددهندگان (پدران، مادران و معلمان) می‌توانند از این اصل مهم روان‌شناسی اجتماعی استفاده کنند و مطالب یاددانی را با عوامل شخصی، خانوادگی و اجتماعی یادگیرندگان مرتبط سازند (صفاری نظری، ۱۳۹۸). در این تحقیق به بررسی تاثیر مهارت‌های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش پرداخته شده است.

۲- مفهوم آموزش و مدرسه

آموزش فعالیتی هدفمند است که در جهت دستیابی به اهداف معینی از جمله انتقال دانش یا پرورش مهارت‌ها و ویژگی‌های شخصیتی است. این اهداف ممکن است شامل توسعه درک، عقلانیت، مهربانی و صداقت باشد. پژوهشگران مختلف بر نقش تفکر انتقادی برای تشخیص تعلیم و تربیت از تلقین تاکید دارند. برخی از نظریه‌پردازان می‌خواهند که آموزش منجر به بهبود دانش‌آموز شود، در حالی که برخی دیگر تعریفی بی‌ارزش از این اصطلاح را ترجیح می‌دهند. به معنای کمی متفاوت، آموزش ممکن است نه به فرآیند، بلکه به محصول این فرآیند اشاره داشته باشد: حالات ذهنی و تمایلات افراد تحصیل کرده. آموزش و پرورش به عنوان انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر آغاز شد. امروزه، اهداف آموزشی به طور فزاینده‌ای شامل ایده‌های جدیدی مانند آزادی فراگیران، مهارت‌های مورد نیاز برای جامعه مدرن، همدلی و مهارت‌های پیچیده حرفه‌ای می‌شود. انواع آموزش معمولاً به آموزش رسمی، غیررسمی و غیررسمی تقسیم می‌شود. آموزش رسمی در مؤسسات آموزشی و آموزشی انجام می‌شود، معمولاً بر اساس اهداف و مقاصد درسی ساختار می‌یابد و یادگیری معمولاً توسط معلم هدایت می‌شود. در اکثر مناطق، آموزش رسمی تا یک سن خاص اجباری

است و معمولاً به مراحل آموزشی مانند مهدکودک، دبستان و دبیرستان تقسیم می شود. آموزش غیر رسمی به عنوان مکمل یا جایگزین برای آموزش رسمی رخ می دهد (سینگ^۱، ۲۰۱۵).

تعاریف متعددی از آموزش و پرورش توسط نظریه پردازان متعلق به حوزه های مختلف ارائه شده است (متوسان^۲، ۲۰۱۴). بسیاری موافقتند که آموزش فعالیتی هدفمند است که در جهت دستیابی به اهداف معینی به ویژه انتقال دانش است (کزیان^۳، ۲۰۲۲). اما آنها اغلب شامل اهداف دیگری نیز می شوند، مانند پرورش مهارت ها و ویژگی های شخصیتی (یونیسک^۴، ۲۰۱۸) با این حال، در کنار این ویژگی های کلی، در مورد ماهیت دقیق آموزش اختلاف نظرهای عمیقی وجود دارد. بر اساس برخی تصورات، این درجه اول فرآیندی است که در طول رویدادهایی مانند مدرسه، تدریس و یادگیری رخ می دهد. دیگران آن را نه به عنوان یک فرآیند، بلکه به عنوان دستاورد یا محصولی که توسط این فرآیند به دست آمده است، درک می کنند. در این دیدگاه، تحصیل همان چیزی است که افراد تحصیل کرده دارند، یعنی حالات و حالات روحی و روانی که مشخصه آنهاست. با این حال، این اصطلاح ممکن است به مطالعه آکادمیک روش ها و فرآیندهایی که در طول تدریس و یادگیری و همچنین نهادهای اجتماعی درگیر در این فرآیندها رخ می دهد، اشاره کند (کورتیس^۵ و همکاران، ۲۰۱۳).

مدرسه به عنوان کانون عرضه خدمات و فرصت های تعلیم و تربیت، سازمان آموزشی و تربیتی است که برای تحقق تربیت رسمی عمومی در هر یک از دوره های تحصیلی، از دبستان تا پایان دوره دوم متوسطه، براساس ملاک ها و معیارهای وزارت آموزش و پرورش و در چارچوب مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، اهداف، سیاست ها و برنامه های مصوب به صورت حضوری / غیرحضوری (مجازی) و ترکیبی، تأسیس، راه اندازی و اداره می شود (آیین نامه اجرایی مدارس، ۱۴۰۰).

آموزش را می توان از دیدگاه معلم یا دانش آموز مشخص کرد. تعاریف معلم محور بر دیدگاه و نقش معلم تمرکز می کنند، به عنوان مثال، در قالب انتقال دانش و مهارت در حالی که این کار را به شیوه ای اخلاقی مناسب انجام می دهند (بکت^۶، ۲۰۱۸). از سوی دیگر، تعاریف دانش آموز محور، آموزش را بر اساس تجربه دانش آموز در فرآیند یادگیری ترسیم می کنند، برای مثال، بر اساس اینکه چگونه آموزش تجربه های بعدی آنها را متحول و غنی می کند (جکسون، ۲۰۱۱). با این حال، مفهوم سازی هایی با در نظر گرفتن هر دو دیدگاه نیز امکان پذیر است. این می تواند به شکل توصیف فرآیند به عنوان تجربه مشترک دنیای مشترکی باشد که شامل کشف و همچنین طرح و حل مشکلات است (بکت، ۲۰۱۱).

¹ Singh

² Matheson

³ Chazan

⁴ UNESCO

⁵ Curtis

⁶ Beckett

۳- تعلیم و تربیت و خانواده

بر کسی پوشیده نیست که معلم در تربیت و سرنوشت کودک نقش مؤثری ایفا می کند، او بر کلیه رفتارها و عملکرد فراگیران تأثیر گذار است. همان تأثیری که آفتاب بر زمین می گذارد و همان نتایجی که آب در حیات بر جای می گذارد. در زندگی بشر سازمان ها و نهاد های گوناگون دست در دست یکدیگر در جهت پیشرفت جوامع تلاش می کنند، اما به نظر می رسد سازمان آموزش و پرورش به دلایل مختلف از جایگاه ویژه ای برخوردار است از جمله:

اول این که به خاطر گستردگی، تقریباً تمامی افراد یک مملکت با آموزش و پرورش سر و کار دارند، حال این ارتباط می تواند مستقیم یا غیر مستقیم باشد. برای نمونه اکثر قریب به اتفاق خانواده ها یک یا چند دانش آموز دارند. خیلی از خانواده ها یک یا چند آموزگار به جامعه تحویل داده اند که این دو نمونه رابطه مستقیم افراد جامعه را با آموزش و پرورش نشان می دهد. سایر افراد نیز به طور غیر مستقیم با سازمان آموزش و پرورش ارتباط دارند.

دوم اینکه این سازمان عامل اصلی توسعه یعنی نیروی انسانی را تربیت می کند و آموزش و پرورش سازمان انسان سازی است. سوم به دلیل اینکه درصد بسیار بالایی از افراد جامعه از ناحیه سازمان آموزش و پرورش امرار معاش می کنند. منابع هنگفتی از بودجه دولت ها صرف مخارج این سازمان می گردد بنابراین اگر ما به دنبال جامعه ای پیشرفته هستیم، و اگر به دنبال تحقق اهداف تعلیم و تربیت می باشیم و اگر در فکر داشتن اجتماعی سالم دور از جرائم و بزهکاری ها هستیم باید به دو رکن اصلی آن توجه مبذول داریم:

۱- معلمان

۲- اولیای دانش آموزان (رحیمی فر، ۱۳۸۷).

بی شک خانواده، به عنوان نهادی مقدس و بی بدیل، نخستین، مهم ترین و اصلی ترین پرورشگاه و آموزشگاه فرد محسوب می شود و یکی از نهادهای آموزشی و پرورشی عمده جامعه است. بنابراین بیان هر گونه سخن و اندیشه ای درباره تربیت کودکان و نوجوانان و داشتن هر گونه انتظاری از آنان بی توجه به نقش حیاتی خانواده، سخن و اندیشه ای نادرست قلمداد می شود و انتظاری عبث و بیهوده است (به پژوه، الف ۱۳۹۴).

اساس یک جامعه سالم را خانواده های سالم می سازد. هر فردی در خانواده ای به دنیا می آید، بزرگ می شود و تکامل می یابد. این خانواده سالم است که انسان سالم پرورش می دهد. خانواده سالم، خانواده ای است که به نیازهای همه جانبه اعضای خود در گستره حیات توجه دارد و سعی می کند به انتظارات و نیازهای آنان به شیوه های درست پاسخ دهد. خانواده سالم، خانواده ای است که در اندیشه پرورش انسان های رشید است و انسان های رشید، کسانی هستند که به رشد همه جانبه نایل شده اند. بدیهی است برای نایل شدن به رشد همه جانبه، توجه به نیازهای همه جانبه و آموزش همه جانبه ضروری است (به پژوه، ب ۱۳۹۴).

خانه و خانواده ببنای گذار پایه های اصلی شخصیت کودک می باشند. خانواده به کمک ملاک هایی را موفقیت می آموزد و به کودک انتظاراتی در مورد آینده اش می بخشد. در حقیقت باید گفت نقش خانواده در پرورش

اجتماعی فرزندان بسیار حیاتی و مؤثرتر می باشد. در خانه کودک می آموزد که به حقوق انسان ها، به رأی و عقیده ی انسان ها و تساوی انسان ها احترام بگذارد و ارزش های دینی را فراگیرد. خانواده با اصرار بر انجام این امور توسط فرزندان خویش همسو با معلمان در مدرسه گام برداشته است (رحیمی فر، ۱۳۸۷).

نقش خانواده در همه ابعاد زندگی افراد، نقشی غیر قابل انکار دارد. هر نقشی که خانواده در تربیت و شکل دهی اخلاقیات فرزندان خود پیاده می کنند، مستقیماً در جامعه تأثیر می گذارد، به همین دلیل خانواده را یک نمونه کوچک شده از جامعه به حساب می آورند. برای اینکه بیشتر با نقش خانواده آشنا شویم، در چند نمونه مهم آن را مورد بررسی قرار می دهیم .

۱. تأمین منابع
۲. پرورش و پشتیبانی
۳. پرورش ارزش های اخلاقی
۴. توسعه مهارت های زندگی
۵. نگهداری و مدیریت سیستم خانواده
۶. تخصیص نقش
۷. حفظ و بهبود کیفیت سلامت جسمی و روانی
۸. راهنمایی و هدایت

هر خانواده ای نقش های زیادی در قبال هر یک از اعضای خود اجرا می کند. اهمیت نقش خانواده هرگز تغییر نخواهد کرد. این یک چیز گرانبهاست، اگر چه ممکن است گاهی در خانواده اختلافاتی وجود داشته باشد، اما خانواده یک نهاد حمایتگر و همیشگی برای شما خواهد بود که می توانید همیشه روی کمک آن ها حساب کنید. در صورتی که خانواده ها نقش های خود را به خوبی ایفا کنند، افراد جامعه نیز موفق تر، سالم تر و شادتر خواهند بود (ایلنا، ۱۳۸۹).

۴- شورای مدرسه

شورای مدرسه یکی از ویژگی های مدارس دولتی و کالج های آموزشی در ایران است. این سیستم شورای مشترک معلم و دانش آموز با سیستم خانه تحت کنترل دولت است که همه دانش آموزان و معلمان یک مدرسه یا آموزش و پرورش باید در آن شرکت کنند و مدیر بالاترین سمت را به دست می آورد. شوراهای مدارس به دستور و مقررات وزارت آموزش و پرورش دولت ایران، اداره آموزش و پرورش تشکیل می شوند. بر اساس ماده ۱۳- در راستای سیاست مدرسه محوری و به منظور تحقق زمینه های مشارکت جویی و مشارکت پذیری عوامل سهیم و مؤثر و جامعه محلی در فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان و بهبود فرایند برنامه ریزی، تصمیم گیری و اجرای برنامه ها و فعالیت های مدرسه و نظارت بر آنها، شورای مدرسه با ترکیب اعضا و وظایف تشکیل می شود (آیین نامه اجرایی مدارس، ۱۴۰۰).

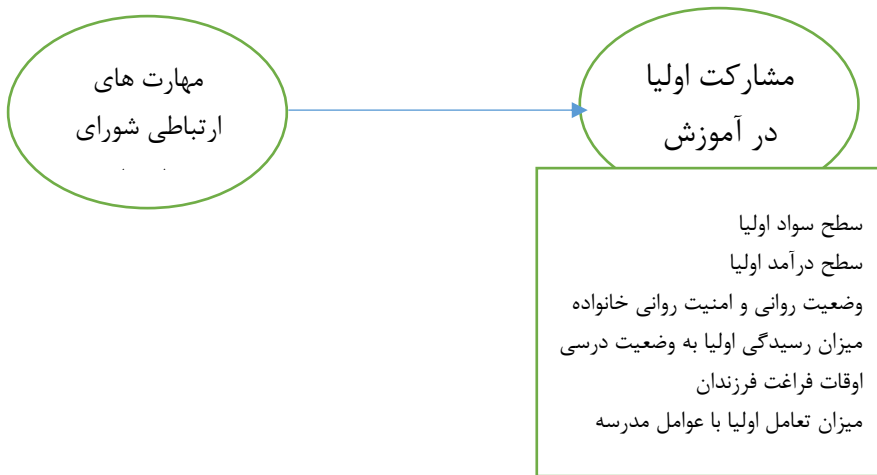
- (۱) مراقبت و نظارت بر فعالیتهای مدرسه
- (۲) نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش و دستورالعملهای مربوط و بخشنامههای ابلاغی از سوی وزارت آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی برای توجیه و آموزش عوامل ذی‌ربط.
- (۳) بررسی و تأیید برنامه‌های پیشنهادی سالانه‌ی مدرسه که از سوی مدیر، در چارچوب مقررات و ضوابط مربوط، به شورا ارائه می‌شود.
- (۴) بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادهای ارائه شده از سوی شورای معلمان، انجمن اولیا و مربیان و شورای دانش آموزان.
- (۵) بررسی و تأیید برنامه‌های مربوط به بزرگداشت ایام‌الله و مناسبت‌های مختلف دینی و انقلابی و ملی.
- (۶) بررسی و تأیید برنامه‌های مربوط به مسابقات علمی، ورزشی، فرهنگی و هنری در سطح مدرسه.
- (۷) بررسی و تأیید برنامه‌ی اردوها و بازدیدهای دانش آموزان از مراکز علمی، فرهنگی، حرفه‌ای با رعایت ماده‌ی ۱۰۷ این آیین‌نامه.
- (۸) بحث و اتخاذ تصمیم در مورد چه‌گونگی برگزاری امتحانات با رعایت مقررات و دستورالعمل‌های مربوط.
- (۹) تصمیم‌گیری در مورد تشویق و تنبیه دانش آموزان
- (۱۰) برنامه‌ریزی برای تقدیر از کارکنان و دانش‌آموزان نمونه به منظور ارائه‌ی الگوهای شایسته با همکاری انجمن اولیا و مربیان.
- (۱۱) تصمیم‌گیری در مورد تخلفات امتحانات داخلی دانش‌آموزان برابر آیین‌نامه‌ی رسیدگی به تخلفات امتحانی.
- (۱۲) تصمیم‌گیری در مورد لباس و پوشش دانش‌آموزان، در چارچوب مبانی و ضوابط مندرج در فصل پنجم این آیین‌نامه.
- (۱۳) نظارت بر فرآیند بودجه‌بندی برنامه‌ی درسی ارائه شده از سوی شورای معلمان و تأیید آن برای اجرا.
- (۱۴) بررسی مشکلات موردی دانش‌آموزانی که با مسائل خاصی از نظر آموزشی و پرورشی مواجه‌اند و ارائه‌ی پیشنهاد به کمیسیون خاص ادارات آموزش و پرورش مربوط با توجه به اختیارات کمیسیون مذکور.
- (۱۵) صدور مجوز اخذ امتحان از دانش‌آموزی که در امتحان پایانی [۱] داخلی و امتحان جهش تحصیلی و تغییر رشته غیبت موجه داشته است تا دو هفته پس از پایان امتحانات.

- ۱۶) بررسی و تصویب پیشنهاد شورای معلمان در مورد تعیین پایه‌ی تحصیلی دانش آموزان دوره‌ی ابتدایی مشمول ماده‌ی ۴۳ این آیین‌نامه.
- ۱۷) برنامه‌ریزی برای کمک به دانش‌آموزانی که شرایط استفاده از ماده‌ی ۵۴ این آیین‌نامه را دارا می‌باشند.
- ۱۸) تصمیم‌گیری در مورد دایر بودن مدرسه در ایام تعطیل رسمی و اوقات فراغت، برای فعالیت‌های فوق برنامه‌ی آموزشی و پرورشی، با مسؤلیت مستقیم مدیر مدرسه.
- ۱۹) برنامه‌ریزی برای ارتقای هر چه بیش‌تر دانش معلمان و کارکنان مدرسه.
- ۲۰) ترویج و گسترش فعالیت‌های آموزشی، پرورشی و تقویت اعتقادات دینی، قرآنی و نماز و مکارم اخلاقی و فراهم آوردن امکانات و زمینه‌ی های برگزاری شایسته‌ی مراسم گوناگون عبادی سیاسی.
- ۲۱) بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد چه گونه‌ی ارتقای مهارت‌های زندگی و اجتماعی مورد نیاز دانش آموزان.
- ۲۲) برنامه‌ریزی مناسب به منظور توسعه‌ی تربیت بدنی، بهبود وضع امکانات ورزشی، حفظ و توسعه‌ی نمودهای عینی اخلاق و آداب اسلامی، ارتقای سطح بهداشت، بهبود وضعیت فضا و تجهیزات کارگاهی، آزمایشگاهی و نمازخانه و حفظ محیط زیست.
- ۲۳) بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد نحوه‌ی مشارکت مؤسسات و دستگاه‌های آموزشی خارج از مدرسه در آموزش‌های علمی و عملی دانش آموزان بر اساس آیین‌نامه‌ی های مربوط.
- ۲۴) بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد عرضه‌ی تولیدات و ارائه‌ی خدمات حاصل از فعالیت‌های آموزشی (عملی - کارگاهی) دانش آموزان به متقاضیان بر اساس آیین‌نامه‌ی های مربوط.
- ۲۵) برنامه‌ریزی مناسب برای برقراری ارتباط و تعامل بین مدرسه و جامعه‌ی محلی به منظور بهره‌مندی از امکانات و ظرفیت‌های پیرامون مدرسه در ارتقای امور کمی و کیفی مدرسه.
- ۲۶) تعیین پایه‌ی تحصیلی دانش آموزی که در نظام آموزشی خارجی تحصیل کرده و متقاضی ادامه‌ی تحصیل در مدرسه‌ی ایرانی خارج از کشور است، با رعایت مفاد آیین‌نامه‌ی ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی.
- ۲۷) تغییر رشته‌ی تحصیلی دانش‌آموزانی که رشته‌ی تحصیلی آنان در کشور محل انتقال موجود نمی‌باشد (چنانچه دانش آموز باید در امتحان برخی از دروس به عنوان تغییر رشته شرکت کند می‌تواند ضمن ثبت نام و ادامه‌ی تحصیل در رشته‌ی مورد نظر، دروس مربوط را تا پایان سال تحصیلی امتحان دهد.
- ۲۸) انتخاب دانش آموز جهت تحصیل در مدرسه‌ی شبانه‌روزی با رعایت اساسنامه مدارس شبانه‌روزی.
- ۲۹) بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد دانش‌آموزانی که با مشکلات اخلاقی و رفتاری خاص مواجه‌اند با حفظ و رعایت شأن و کرامت انسانی آنان و تصمیم‌گیری در مورد دانش‌آموزان مشمول ماده‌ی

۸۴ این آیین نامه‌ی، در چنین مواردی موضوع با حضور مدیر، یکی از معاونین به انتخاب مدیر، یک نفر از مربیان امور تربیتی به انتخاب مربیان و مشاور مدرسه (در صورت وجود مشاور در مدرسه) بررسی و تصمیم لازم اتخاذ می‌شود (آیین نامه اجرایی مدارس، ۱۴۰۰).

۵- مدل مفهومی و فرضیه های تحقیق

مدل مفهومی تحقیق حاضر بر اساس برای مشارکت اولیا در آموزش یافته های حیبی و سراوانی (۱۳۹۰) و برای سنجش مهارت های ارتباطی شورای مدرسه از نظریه قاسمی (۱۳۹۴) در شکل شماره (۱) نشان داده شده است.

شکل شماره (۱): مدل مفهومی تحقیق

با توجه به مدل مفهومی فوق فرضیه های زیر برای بررسی اهداف تحقیق ارایه گردیده است.
فرضیه اصلی: مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

۶- روش تحقیق

تحقیق حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی هست، چون به دنبال حل مشکلی هست و همچنین از لحاظ اجرا از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش را اولیای فعال در انجمن اولیا و مربیان دبیرستان المهدی پارس آباد تشکیل که تعداد آنها حدود ۶۰ نفر می باشد. حجم نمونه در پژوهش حاضر، بر اساس جدول مورگان ۵۲ نمونه انتخاب شدند. روش نمونه گیری در این تحقیق بر مبنای هدف است.

ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق از طریق پرسشنامه استاندارد؛ مشارکت اولیا در آموزش حیبی و سراوانی (۱۳۹۰) با ۱۸ گویه و سنجش مهارت های ارتباطی شورای مدرسه قاسمی (۱۳۹۴) با ۱۰ سوال استفاده شده است. روایی پرسشنامه از طریق روایی صوری تایید شد و برای برآورد پایایی پرسشنامه های این تحقیق از روش آلفای کرونباخ استفاده گردیده و بر این اساس نتایج مقدار آلفا برای هر یک از متغیرهای مورد مطالعه در این تحقیق در جدول (۱) آمده است و نشان دهنده پایایی بالای پرسشنامه می باشد.

جدول ۱- پایایی پرسشنامه

متغیرها	مقدار آلفای کرونباخ
مشارکت اولیا در آموزش	۰/۸۲۰
مهارت های ارتباطی شورای مدرسه	۰/۸۶۵

برای تعیین نوع آزمون مورد استفاده در تحلیل فرضیه های تحقیق از آزمون توزیع نرمال کولموگروف – اسمیرنوف استفاده شده که جدول شماره ۲ نتایج آن ارایه گردیده است.

جدول ۲- توزیع نرمال متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق		
آماره	درجه آزادی	سطح معنی داری
۰/۰۵۳	۱۷۰	۰/۰۶۱
۰/۰۴۳	۱۷۰	۰/۰۷۶

هر متغیری که سطح معنی داری آن از ۵ درصد بیشتر باشد با توجه به نتیجه آزمون فرض نرمال بودن آن پذیرفته می شود، ولی اگر کمتر از ۵ درصد باشد، فرض صفر یعنی ادعای نرمال بودن توزیع متغیر پذیرفته نمی شود. نتایج آزمون نرمال بودن کولموگروف – اسمیرنوف در جدول نشان داده و بر اساس نتایج سطح معنی داری همه متغیرها بالای ۰/۰۵ است و نشان دهنده نرمال بودن متغیرها و استفاده از آزمون پارامتریک برای آزمون فرضیه های این تحقیق است.

برای تجزیه و تحلیل آماری داده های پژوهش از روش های آمار توصیفی و آمار استنباطی با توجه به نرمال بودن داده ها از آزمون رگرسیون خطی استفاده شده و از نرم افزار Spss جهت تجزیه و تحلیل بهره گرفته شده است.

۷- یافته های تحقیق

۷-۱- یافته های توصیفی

پاسخهای بدست آمده از پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده برای سؤال جنسیت نشان که ۶۵ درصد از نمونه آماری را مردان و ۳۵ درصد را زنان تشکیل می دهند.

پاسخهای بدست آمده از پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده برای سؤال مدرک تحصیلی ۳۰ درصد از پاسخگویان دارای مدرک فوق دیپلم و پایین تر، ۵۰ درصد از آنها دارای مدرک تحصیلی کارشناسی، ۲۰ درصد از نمونه آماری را دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر تشکیل داده است. بر اساس یافته ها گروه تحصیلی با مدرک کارشناسی دارای بیشترین درصد فراوانی هستند.

شاخصهای مرکزی و پراکندگی توزیع پاسخهای داده شده به سؤالات مربوط به متغیر مشارکت اولیا در آموزش و مهارت های ارتباطی شورای مدرسه را نشان می دهد، میانگین متغیر مهارت های ارتباطی شورای مدرسه برای توسعه ۴/۲۵ و مشارکت اولیا در آموزش ۳/۱۵ می باشد.

۷-۲- آزمون فرضیه تحقیق

مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

برای تجزیه و تحلیل فرضیه تحقیق دو فرض آماری ارائه شده و از آزمون رگرسیون خطی استفاده شده است.

فرض محقق: مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

فرض صفر: مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر ندارد.

در فرضیه حاضر متغیر مشارکت اولیا در آموزش به عنوان متغیر وابسته و مهارت های ارتباطی شورای مدرسه به عنوان متغیر مستقل می باشند و اگر ضریب متغیر مستقل معنی دار باشد نتیجه گیری می شود که آن متغیر تاثیر معنی داری بر متغیر وابسته دارد و یعنی مهارت های ارتباطی شورای مدرسه قادر به پیش بینی مشارکت اولیا در آموزش می باشند. در نتیجه نتایج تحلیل رگرسیون زمانی معتبر خواهد بود که مفروضات (مفروضات رگرسیون کلاسیک) آن برقرار باشد و از جمله مفروضاتی که در تحلیل رگرسیون مد نظر قرار می گیرد؛ عبارتند از: نرمال بودن توزیع متغیر وابسته، و خطاها (تفاوت بین مقادیر واقعی و مقادیر پیش بینی شده توسط رگرسیون)، آزمون معنی داری کل رگرسیون (وجود رابطه خطی بین متغیر های مستقل و وابسته) و ناهمبسته بودن خطاها (استقلال خطاها).

یکی دیگر از فرض های رگرسیون خطی، استقلال خطاها یا ناهمبسته بودن خطاها از یکدیگر می باشد که به منظور بررسی استقلال خطاها از یکدیگر از آزمون دوربین-واتسون مورد استفاده قرار می گیرد. مقدار آماره دوربین واتسون بین صفر و ۴ می باشد. چنانچه آماره دوربین-واتسون در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار گیرد، عدم همبستگی بین خطاها پذیرفته می شود.

با توجه به جدول ۳ آماره دوربین واتسون برای مدل رگرسیونی برابر ۱/۷۳ می باشد. که نتیجه می شود این مقدار در بازه در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار می گیرد. بنابراین می توان بیان کرد که فرض استقلال خطاها در مدل رگرسیونی رد نمی شود و ناهمبسته بودن خطاها نیز برقرار است و مقدار ضریب تعیین نشان می دهد که حدود ۴۶ درصد از تغییرات مشارکت اولیا در آموزش توسط مهارت های ارتباطی شورای مدرسه توجیه می شود.

جدول ۳: نتایج رگرسیون خطی

متغیرها پیشین	دوربین واتسون	R	ضریب تعیین	F	معنی داری F	T	معنی داری T
مقدار ثابت	۱/۷۳	۰/۶۷۹	۰/۴۶۱	۲۰/۹۰	۰/۰۰۰	۶/۳۸	۰/۰۰۰
مهارت های ارتباطی شورای مدرسه						۶/۱۱	۰/۰۰۰

در جدول ۳ آزمون F فیشر (۲۰/۹۰) و سطح معنی داری (۰/۰۰۰) بدست آمده برای آن مربوط به آزمون قطعیت وجود رابطه خطی بین مهارت های ارتباطی شورای مدرسه مشارکت اولیا در آموزش می باشد و با توجه به اینکه سطح معنی داری این آزمون نیز کمتر از ۰/۰۵ است، لذا می توان گفت: که رابطه خطی بین متغیر مستقل و متغیر وابسته وجود دارد و کل مدل رگرسیونی معنی دار است.

همچنین با توجه به مقدار تی (t) مقدار ثابت ۶/۳۸ با سطح معنی داری ۰/۰۰۰ و مقدار تی مهارت های ارتباطی شورای مدرسه ۶/۱۱ با سطح معنی داری ۰/۰۰۰ دارای تاثیر مستقیم به مشارکت اولیا در آموزش

دارند. مشاهده می شود که سطح معنی داری بدست آمده از رگرسیون خطی $0/000$ است و کمتر از $0/05$ می باشد. لذا؛ نتیجه گرفته می شود که مهارت های ارتباطی شورای مدرسه تاثیر معنی داری در پیش بینی مشارکت اولیا در آموزش دارند. پس با توجه به مطالب گفته شده؛ با اطمینان ۹۵ درصد با رد فرضیه صفر می توان گفت: مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

۸- نتیجه گیری و پیشنهادات

به گفته پاول جی میر «برقراری ارتباط، یعنی ارتباط انسانی، کلید موفقیت شخصی و کاری است.» ارتباط انسانی نوعی از همان ارتباط مؤثر است که نه تنها آسان نیست، بلکه سخت و پیچیده است. این ارتباط بهترین شکل برای رساندن پیام و نیت به طرف مقابل است. توسعه مهارت های ارتباطی، یکی از رموز موفقیت رهبران برجسته در همه عرصه ها بالأخص در زمینه توسعه فردی است. وقتی چنین مهارتی داشته باشید، ضمن آنکه می توانید دیگران را بهتر درک کنید، روی آن ها اثرگذاری بیشتری هم خواهید داشت و وقتی یک شبکه ارتباطی کارآمد در کل مجموعه ایجاد شود، همه چیز بهتر پیش می رود.

درحالی که بسیاری از معلم ها تنها حضور فیزیکی یا مجازی معمول سر کلاس و ارتباط گروهی همیشگی را می شناسند، راه های مختلفی برای برقراری ارتباط موثر با دانش آموزان وجود دارد؛ عبارتند از:

- (۱) ارتباط نفر به نفر
- (۲) استفاده از دغدغه مشترک برای گفتگو
- (۳) تدریس داستان محور
- (۴) شوخی و طنز؛ راهی موثر برای ارتباط با دانش آموز
- (۵) گفتگو حول موضوعات خارج از کلاس

معلمان از مهارت های ارتباطی خوبی در سه زمینه مختلف بهره می برند: هنگام برقراری ارتباط با دانش آموزان، والدین و همکاران.

یافته های تحقیق حاکی از آن است که مهارت های ارتباطی شورای مدرسه تاثیر معنی داری در پیش بینی مشارکت اولیا در آموزش دارند و با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت که مهارت های ارتباطی شورای مدرسه بر مشارکت اولیا در آموزش تاثیر دارد.

بر همین اساس پیشنهاد می شود؛ شورای مدرسه در جهت تقویت مهارت های ارتباطی خود با اولیا موارد زیر را در مدرسه تقویت نمایند:

- (۱) اصول ارتباط غیرکلامی را بیاموزید
- (۲) فقط به ابزارهای بصری، تکیه نکنید

- (۳) بازخورد بخواهید
- (۴) سطح عقاید، آگاهی و علائق مخاطب ارزیابی شود.
- (۵) بحث را با نکات کلیدی آغاز کنید و پایان دهید
- (۶) هنر زمان بندی را بیاموزید
- (۷) مخاطبانان را بشناسید
- (۸) از روش های خلاقانه در برقراری ارتباط استفاده کنید
- (۹) روی کسب احترام تمرکز کنید
- (۱۰) شنونده باشید.

منابع و ماخذ

- (۱) آیین نامه اجرایی مدارس، مصوب چهل و یکمین (۴۱) جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۴۰۰/۵/۱۰
- (۲) به پژوه، احمد (۱۳۹۴). خانواده و کودکان با نیازهای ویژه (چاپ دوم). تهران: انتشارات آوای نور. به پژوه، احمد (۱۳۹۴). ازدواج موفق و خانواده سالم، چگونه؟ (چاپ چهارم). تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان
- (۳) حبیبی، شراره، سراوانی، محمد علی. (۱۳۹۰). رابطه مشارکت والدین در فرآیند آموزشی فرزندان با پیشرفت تحصیلی آنان در دوره ی ابتدایی. فصلنامه علمی پژوهشنامه تربیتی دانشگاه آزاد واحد بجنورد، ۷(۲۹)، ۲۷-۱.
- (۴) خبرگزاری ایلنا، ۱۳۹۸، نقش خانواده در تربیت فرزندان و رشد انسان چیست؟
<https://www.ilna.ir/>
- (۵) رحیمی فر منصور ، ۱۳۸۷، زمینه های مشارکت خانواده در آموزش و پرورش، وبلاگ: نکات علمی و تربیتی مورد نیاز معلمان و والدین دانش آموزان، -<http://karshenasi-ebtedae.blogfa.com/post/97>
- (۶) صفاری نظری مهدخت ، ۱۳۹۸، مشارکت خانواده در فرایند آموزش ، مرکز یادگیری سایت تبیان،
<https://article.tebyan.net/132312>
- (۷) قائمی علی، ۱۳۷۵ ، خانواده و مسائل مدرسه ای کودکان، تهران ، ناشرانجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، نوبت چاپ : پنجم

- 8) "UNESCO SDG Resources for Educators – Quality Education". en.unesco.org. UNESCO. 9 October 2018. Archived from the original on 21 January 2022. Retrieved 21 January 2022.
- 9) Beckett, Kelvin (21 March 2018). "John Dewey's conception of education: Finding common ground with R. S. Peters and Paulo Freire". *Educational Philosophy and Theory*. 50 (4): 380–389.
- 10) Beckett, Kelvin Stewart (June 2011). "R.s. Peters and the Concept of Education". *Educational Theory*. 61 (3): 239–255.
- 11) Chazan, Barry (2022). "What Is "Education"?". *Principles and Pedagogies in Jewish Education*. Springer International Publishing. pp. 13–21. doi:10.1007/978-3-030-83925-3_3. ISBN 978-3-030-83925-3. S2CID 239896844. Archived from the original on 12 May 2022. Retrieved 13 May 2022.
- 12) Curtis, Will; Ward, Stephen; Sharp, John; Hankin, Les (6 December 2013). "1. What is education?". *Education Studies: An Issue Based Approach*. Learning Matters. ISBN 978-1-4462-9693-6. Archived from the original on 12 May 2022. Retrieved 13 May 2022
- 13) Jackson, Philip W. (7 November 2011). "1. Dewey's parting words". *What Is Education?*. University of Chicago Press. ISBN 978-0-226-38939-4. Archived from the original on 12 May 2022. Retrieved 13 May 2022.
- 14) Matheson, David (2014). "What is education?". *An Introduction to the Study of Education* (4 ed.). Routledge. pp. 15–32. doi:10.4324/9780203105450-8. ISBN 978-0-203-10545-0. Archived from the original on 12 May 2022. Retrieved 13 May 2022.
- 15) Singh, M. (2015). *Global Perspectives on Recognising Non-formal and Informal Learning: Why Recognition Matters*. Springer-UNESCO. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-15278-3> Archived 30 July 2022 at the Wayback Machine

Investigating the effect of school council communication skills on parents' participation in education

Sasan Shokri Shakrab, Sima Omidi, Shujaat Ghasemzadeh, Rafiqeh Mahmoudi

Abstract

The current research is practical in terms of purpose and correlational in terms of implementation. The statistical population of this research is made up of active parents in the Parents and Teachers Association of Al-Mahdi High School, Parsabad, and their number is about 60 people. The sample size in the current study was based on Morgan's table, 52 samples were selected. The sampling method in this research is purpose-based. The tool for collecting information in this research is through a standard questionnaire; Parents' participation in the education of Habibi and Saravani (2013) and the communication skills of Ghasemi School Council (2014), the validity of the questionnaire was confirmed through face validity, and the Cronbach's alpha method was used to estimate the reliability of the questionnaires of this research, and based on this, the results The alpha value for each of the variables studied in this research is shown in Table (1) and shows the high reliability of the questionnaire. To determine the type of test used in the analysis of the research hypotheses, the Kolmogorov-Smirnov normal distribution test was used, and the results showed that the research variables have a normal distribution. The findings of the research indicate that the communication skills of the school council have a significant effect in predicting the participation of parents in education, and with 95% confidence it can be said that the communication skills of the school council have an effect on the participation of parents in education.

Keywords: school, communication skills of the school council, parents' participation in education